מה כאן מתן שמן בכלי אף להלן מתן שמן בכלי א) ומה להלן יציקה ובלילה אף כאן יציקה ובלילה: חלות בוללן דברי רבי וחכמים אומרים סולת: ת"ר °סולת בלולה *מלמד שנבללת סולת, רבי אומר חלות בוללן שנאמר °חלות בלולות, אמרו לו והלא לחמי תודה נאמר בהן חלות ואי אפשר לבוללן ב) כשהן חלות אלא סולת, כיצד עושה נותן שמן בכלי קודם לעשייתה ונותנה, ונותן שמן עליה, ובוללה ולשה ואופה ופותתה, ונותן עליה שמן וקומץ. רבי אומר חלות בוללן שנאמר חלות בלולות בשמן. כיצד עושה נותן שמן בכלי קודם לעשייתה, ונותנה, ולשה ואופה ופותתה ונותן עליה שמן ובוללה וחוזר ונותן עליה שמן וקומץ. אי אפשר ג) דקאמרי ליה רבנן לרבי מאי היא? אמר רבי שמואל בר רב יצחק רביעית שמן היא היאך מתחלקת לכמה חלות: החלות טעונות בלילה והרקיקן משיחה: תנו רבנן חלות בלולות ולא רקיקין בלולין שיכול והלא *דין הוא ומה חלות שאינן טעונות משיחה טעונות בלילה, רקיקן שטעונין משיחה אינו דין שטעונין בלילה תלמוד לומר חלות בלולות ולא רקיקן בלולין רקיקן משוחין ולא חלות משוחות שיכול והלא דין הוא ומה רקיקן שאינן טעונין בלילה טעונין משיחה חלות שטעונות בלילה אינו דין שטעונות משיחה תלמוד לומר רקיקן משוחים ולא חלות משוחות מאי תלמודא? אמר רבא לא לישתמיט ד) ולכתוב חלות משוחות ורקיקן בלולין: כיצד מושחן כמין כ"י והשאר נאכל וכו': *מאי כמין כי? אמר רב כהנא כמין כי יווני: תנו רבנן מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקן מביא לוג שמן וחוצהו חציו לחלות וחציו לרקיקן ה) וחלות בוללן ורקיקן מושחן ומושח את הרקיק על פני כולו ושאר השמן מחזירו לחלות *רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון אומר מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים: תניא אידך רקיקין הבאים בפני עצמן מביא לוג שמן ומושחן וחוזר ומושחן עד שכלה כל שמן שבלוג, רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים:

מתני' *כל המנחות הנעשות בכלי טעונות פתיתה ו):

גמ' למעוטי מאי? אמר רב פפא למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים תנו רבנן °פתות אותה פתים... מנחה" לרבות כל המנחות לפתיתה יכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים ת"ל "אותה". °ויצקת... שמן מנחה" לרבות כל המנחות ליציקה, יכול שאני מרבה אף מנחת מאפה? תלמוד לומר "עליה שמן" אוציא את החלות ולא אוציא את הרקיקן? תלמוד לומר היא מאי תלמודא, אימא להוציא מנחת כהנים: אמר

תורה אור: ויקרא ב · שם · שם · שם

מה כאן במנחת מרחשת מתן שמן בכלי · דכתיב (ויקרא ב) סלת בשמן תעשה ובמנחת *מחבת כתיב יליקה ובלילה (שם): סלת בלולה · האי קרא במחבת כתיב וה"ה לשאר מנחות: ואי אפשר לבוללן · *) כדמפרש לקמן: כיצד עושה · למנחת מחבת ומרחשת נותן מתן שמן בכלי ונותן הסלת בשמן: כיצד הוא עושה · מיירי מכל מנחות דעלמא נותן מתן שמן בכלי וכו': ז] מאי היא · מאי טעמא אי אפשר ללחמי תודה שיהו נבללין חלות: אמר ר' שמואל · נראה אי אפשר דהאי לוג שמן היה בתודה ולא יותר כדמפרש לקמן בפ' שתי מדות (דף פח·ע"ב) וחציו של חצי הלוג לרקיקין וחציו לרבוכה ואי אמרת דבוללן כשהן חלות היאך יכול לבלול חלות בחצי חצי לוג אלא ודאי כשהן סלת בוללן: ח] מ"ה שפיר קאמרי ליה רבנן · שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי דתודה אי אפשר לבוללה חלות ונבללין סולת וה"ה למחבת ומרחשת דנבללין סולת אמר ר' שמואל אמר לך רבי שאני התם בתודה דלא אפשר דרביעית שמן היא כדאמרן חצי לוג לתודה דהיינו רביעית לוג לחלות ואי אפשר לבוללן ט] חלות אבל מנחת מחבת ומרחשת שאין בהן חלות כ"כ דאפשר לבוללן חלות נבללין חלות מ"ר וצ"ל נהפי ליתא: ל"נ מאי היא י] (אמר רבי): מאי תלמודא · דהלא בוללן ולא אנו אימא דבלולות אחרוייהו והכי יא] *מאי (א) משוחין והכי משוחין: לא לישתמיט קרא כו' · אלא *(ב) מה דכתיב בלולה בחלות ומשיחה ברקיקה שמע מינה דהכי הוא דווקא: מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקין · (ג) [עשרה חלות ועשרה רקיקין] לרבנן מביא לוג וכו' · ע"א הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקים כגון שהביא ה' חלות וה' רקיקין ור' שמעון היא דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין מביא: ומושח את הרקיק על פני כולו · פליגא אמתניתין דאמר כמין כי: ושאר השמן · שנשתייר על משיחת הרקיק מחזירו לחלות: רקיקין הבאים בפני עצמן · דאי בעי רקיקין מביא ואי בעי חלות מביא ולא היו נבללין בשמן והיה נה רבוי שמן שנשתייר על המשיחה ואינו נאכל וכיצד הוא עושה מושחן וכו': מושחן וחוזר ומושחן · דכיון דליכא חלות ליכא למימר ושאר השמן מחזיר לחלות וכיון דסבירא ליה דאין שאר השמן נאכל לכהנים משום הכי חוזר ומושחן עד וכו': למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים · שאין נעשין בכלי אלא נאפות בתנור שאין טעונים פתיתה אבל מנחת מאפה לא ממעט מפתיתה דלקמן מרבי ליה לפתיתה עם שאר מנחות אע"ג דנאפות בתנור: לרבות כל המנחות לפתיתה · ואפילו מנחת מאפה: תלמוד לומר אותה · למעוטי הני תרתי: ולא אוציא את הרקיקין · היא רקיקין טעונין יליקה דלא ממעט קרא אלא חד מהני תרתי מינין הכא: תלמוד לומר היא · מיעוט אחר למעט (ד) ליליקה: מאי תלמודא · כלומר מה ראית להוציא את מנחת מאפה שכתובה עם שאר מנחות אימא להוציא את מנחת כהנים שהרי אין כתובה בפרשת שאר מנחות:- שני מיעוטי עליה והיא:

רש"י כת"י

ובוללה · ונותן עליה שמן ליליקה: מאי היא · מילתא דרבנן דאמרי אי אפשר לבוללן אלא סולת: רביעית שמן היא · דאמרי' בפ' שתי מדות מביא חצי לוג שמן ומחלקו חציו לחלות ורקיקין וחציו לרבוכה ובלחמי תודה הוי מינים של חלות: חלות ורקיקין ורבוכה כדאמרי' לקמן דהאי כלוג חצ"ח וחלות ורקיקין עבבה מתחלקים פחות מלוג הוי ולאחר אפייתן יבשות הן ובולעות שמן יותר מחמת האור ורביעית שמן לא ספקי להו: מאי תלמודא · דלמא גלי קרא גבי רקיקין משיחה וה"ה לחלות ותני חלות בלילה וה"ה לרקיקין: מנחה הבאה חציה חלות וחציה רקיקין · במנחת מאפה קאי ואיכא דל"ש דאמר בפ' כל המנחות באות עשר עשר לכהנים מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא: מחזירו · לחלות לבלילה דמשיחת רקיקין קודם לבלילת החלות: נאכל לכהנים · בפני עצמן ואינו מחזירו לחלות: רקיקין הבאין בפני עצמן · כגון אם הביא למנחת מאפה כולה רקיקין.

גמ' הנעשים בכלי למעוטי מאי · מפתיתה, למעוטי מנחת מאפה ליכא למימר כדמפרש' לקמן דגבי יליקה כתיב הרי מעוטי עליה והיא וגבי פתיתה לא כתיבי ע"מ מיליקה ממעט לה למנחת מאפה ולא מפתיתה: פתות אותה פתים מנחה · ומה"נ דמנחה לא ממעט לפתיתים דקרא הכי כתיב פתות אותה פתים ויצקת עליה שמן מנחה היא אפי' הכי דרים ליה הכי משום דמנחה אטוליה קרא קאי: ומאי תלמודא · דלהוליא מנחת מאפה אימא דלאמא להוליא מנחת כהנים:

*) ל"א הלכה כדמפרש לקמן ונבללין סלת וה"ה למחבת ומרחשת דנבללין סלת וכסד"ד נ"ק

מה להלן יליקה ובלילה אף כאן יליקה ובלילה · תימה למה לי למילף מג"ש דקרבנך קרבנך תיפוק לי דמרבינן בסמוך מדכתיב מנחה לרבות כל המנחות ליליקה ולא ממעטינן אלא מנחת מאפה ומליט למימר דעיקר ג"ש למתן שמן בכלי אתיא ויליקה ובלילה דהכא אגב הדין דבלאו ג"ש הוה ידעינן מדכתיב מנחה ועוד נראה דבלילה נמי איצטריך ג"ש דמדכתיב מנחה לא מרבינן אלא יליקה לתודה דעל יליקה כתיב ומרבינן מיניה פתיתה לכל מנחות דפתים: ויליקה כתיבי בההוא קרא ומיהו צריך לדקדק דבמנחת סולת ובמנחת העומר דלא כתיב בהו (*בלילה) מתן שמן בכלי קודם לעשייתן (תולין) תינח מחבת ומרחשת דכתיב קרבנך אלא שאר מנחות מנלן ואם נפרש מדכתיב מנחה במחבת מרבינן כל מנחות לנעשה מתנות שמן א"כ *היכי דממעטינן מאפה מיליקה מדכתיב עליה והא נמעט נמי ממתן שמן בכלי קודם לעשייתן דהנך תיבות גבי הדדי כתיבי ויצקת עליה שמן מנחה היא ונראה לפרש דגבי שלשה מתנות שמן כל המנחות למידות זו מזו בלא שום ג"ש מסברא בעלמא דכיון דמעוטה מתנות שמן נלמד סתום מן המפורש כעין גלוי מילתא בעלמא והא דצריך הכא קרבנך לג"ש היינו משום דכיון דבמחבת כתיב יליקה אחרונה ובמרחשת כתיב מתן שמן בכלי בתחילה ה"א שזו דינה בכך וזו דינה בכך אבל אחר שמלמדינו בג"ש ליתן שאמור של זה בזה ה"ה בכל המנחות חוץ ממאפה דמיעטה רחמנא *מיליקה ומשום דכתיבי מיעוטי גבי יליקה הוא דאיצטריך ליה מנחה לרבות כל המנחות ליליקה: **שפיר** קאמרי ליה רבנן ומאי היא · תימה מאי קרא פשיטא ליה דשפיר קאמרי רבנן ואח"כ בעי מאי היא ועוד שאין מתרץ כלום אקושיא זו ונראה לפרש דלאו קושיא היא אלא בניחותא קאמר דשפיר קאמרי ליה רבנן כדחזינן בתוספתא דחזר בו רבי ואמר נראין דבריהן מדבריי ומאי היא כלומר מאיזה טעם אמר ר' שמואל בר רב יצחק רביעית שמן היא ומתחלקת לכמה חלות ולאחר אפייתן יבישות הן ובולעות שמן מחמת האור וברביעית שמן לא ספקא להו: **ומה** חלות שאין טעונות משיחה · צריך לדקדק אי שייך כאן כל חד וחד תיקום בדוכתיה*: **כמין** כי · לייר בקונט' כמין ס"ף ובפירושו תומס פי' גימל ויש מפרשים כמין נון או כמין כ' ובערוך פירש דתניא בכריתות (דף ה:) המלכים מושחין כמין נזר והכהנים כמין כי יוונית פירוש יוצק שמן על ראשו [ואותן] ויורד אילך ואילך כמין שני מרגליות והוא טרחו: **אימא** להוליא מנחה · פי' הקשה בקונטרס גבי פתיתה נמי לפרוך אימא להוליא מנחת כהנים ותירץ דמסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבויי בדין מנחת מחבת שכן פתיתה כתיבא ביה בהדיא ושתיהן מנחת יחיד וכפנן כתיב בפרשה למעט שתי הלחם ולחם הפנים דליבור הן:

נ"א בלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן מנלן נ"ק

נ"א כי

נ"א מיליקה משום דכתיבי הרי מיעוטי גבי יליקה עליה והיא לאיצטריך ליה כו' נ"ק בשם פי'

[ועי' תוס' זבחים פט: ד"ה כל הרא ותוס' חולין כג: ד"ה ומהא]

[ערך כי פי']

רבינו גרשום

והמנחת מחבת' כתיב יציקה ובלילה: ואי אפשר לבוללן אלא סלת · דהכי לא שמן היה בתודה ולא יותר כדאמרי' בפרק שתי מדות חציו של חצי לוג לרקיקין וחלות וחציו לרבוכה · והי אמרת דבוללן כשהן חלות היאך יכול לבלול י' חלות של מצה בחצי לוג אלא כשהן סלת נבללין: כיצד עושה · למנחת מחבת ומנחת מרחשת נותן מתן שמן וכו' ונותנה לסולת: שפיר קאמרי ליה רבנן לר' ומאי היא · כלומר אי שפיר אמרו ליה רביעית שמן היא כדאמר חציו של חצי לוג דהיינו רביעית (ואמרי) [והרקיקין] חציו לחלות והרקיקין ואי כשהן חלות נבללין היאך מתחלק לכמה חלות אלא כשהן סלת נבללין: מאי תלמודא · דהלכה בלולות ולא אלו אימא גלי בחדי והוא הדין לתני: אמר רבא א"כ דשניהן נבללין לא לישתמיט קרא כו' · ושאר השמן שנשתייר על משיחת הרקיקין מחזירו עם השמן של חלות: רקיקין הבאין בפני עצמן דאי בעי רקיקין מביא · ואי בעי חלות מביא: למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים · דאין נעשות אלא נאפות בתנור: מאי תלמודא · כלומר מה ראית להוציא את אלו אימא להוציא מנחת כהנים:

שיטה מקובצת

א] ומה להלן כו' הו"ת לשה לי גו"ש ליציקה בהדיא כתיב ויצקת עליה שמן והדרשינן לקמן לרבות כל המנחות ליציקה ר"ל דמשום בלילה איצטריך גו"ש ולא משום יציקה אבל קצת קשה היכא דלא כתיב קרבנך מנלן ו"ל דכיון דליכא מנחת תמריבה שמן ולא כתיב בה מיהא הוא [illegible] או מתן שמן או יציקה או בלילה וכיון דהוי הוא ילפינן להו כולהו [illegible] ואיצטריך גו"ש ולימא לטעמו דניליף בהא מציעו משום דאי לאו גו"ש הו"א כל חד וחד [בחה] דכתיב בה הוקא אבל מאחר דגלי לן גו"ש דלאו דוקא מעתה מצינו למילף כולהו בחה מצינו: ב] תיבות כשהן חלות נמחק: ג] אי אפשר שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי מאי היא · ה"פ שפיר קאמרי ליה רבנן כדאיתא בתוספתא דחזר לדבריהם דבעינן: בלילה מיהו מאי היא דקאמרי אי אפשר לבוללן: ד] לא לישתמיט קרא: ה] והחלות בוללן: ו] פתיתה: משמע אפי' מנחת סולת ודלא כפי' רש"י בפירוש החומש דאמר מנחה הנקמצת סולת אינה טעונה פתיתה:

כט א ב מיי' פי"ג מהל' מעשה"ק הלכה ה:

ל ג מיי' שם הלכה ח ט:

לא ד מיי' שם הלכה ו:

לב ה מיי' שם הלכה יב:

נ"ל מרחשת כתיב וסד"ה ואח"כ ד"ה יליקה ובלילה דהאי קרא סלת בלולה במחבת כתיב כו' נ"ק

נ"ל מאי

נ"ל אלא מדכתיב נ"ק

[עיין תוס' חולין כב: ד"ה טיבול]

[כריתות ה: הוריות יב. כ ע"ש]

[לקמן קז.]

עיין לע"ב

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה מאי תלמודא וכו' דמשמע משוחין: (ב) ד"ה לא לישתמיט וכו' אלא מה דכתיב: (ג) ד"ה מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקין כגון [illegible]: (ד) ד"ה תלמוד לומר וכו' למעט רקיקין ליציקה:

נושא/מבנה
מח' רבי וחכ'
בשלב שני של
נתינת השמן
במרחשת ובמחבת
"כיצד עושה"

סולת/חלות
לחכ' - סולת בוללן
ורק אח"כ אופה ופותת
לרבי - חלות בוללן
קודם אופה ופותת
ואח"כ נותן שמן
ובוללן

נושא/מבנה
א) חלות בלולות ולא רקיקין
ב) רקיקין משוחין ולא חלות

נושא
מח' תנאים במה עושים
עם יתרת השמן אחר
שמשחין את הרקיקין

נושא
מקורות
1- ממעטים ב' הלחם ולחם הפנים מפתיתה
2- ממעטים חלות ורקיקין של מנחת מאפה מיציקה

ויקרא ב:ו (בג"ב אחוי מחבת)
"פתות אותה
פתים ויצקת
עליה שמן
מנחה היא"